

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus

Tarkastuslautakunta

14.5.2020

SISÄLLYS

1	Puheenjohtajan katsaus	2
2	Tarkastuslautakunnan toiminta	3
3.	Kaupungin talouden analyysi	4
4.	Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutuminen	8
4.1	Kaupunginhallitukselle asetetut vuositavoitteet	8
4.2	Perusturvalautakunnan vuositavoitteet	8
4.3	Sivistyslautakunnan vuositavoitteet	9
4.4	Nuoriso- ja liikuntalautakunnan vuositavoitteet	9
4.5	Teknisen lautakunnan vuositavoitteet	9
4.6.	Yhteenveto vuositavoitteiden toteutumisesta	10
5	Konserniyhteisöt ja omistajaohjaus	11
6	Muut toiminnan ja talouden arvioinnit	12
7	Kaupungin toiminnan tuloksellisuuden arviointi	13
8	Allekirjoitukset	14

1 Puheenjohtajan katsaus

Kuntalain 121 §:n mukainen tarkastuslautakunnan antama arviointikertomus antaa valtuustolle tietoa siitä, miten kunnan hallinnosta, toiminnasta ja taloudesta vastaavat ovat onnistuneet valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttamisessa. Tarkastuslautakunta on tehnyt vuoden 2019 arviointikertomusta Suomen ollessa poikkeustilassa koronaepidemian vuoksi. Työskentely on ollut ajoittain hidasta ja haastavaa, mutta onneksi kiinnostus yhteisten asioiden hoitamiseen on säilynyt haasteista huolimatta.

Vuoden 2019 tilinpäätöstä tarkasteltaessa voidaan todeta, että kaupunkimme talous on haastavassa tilanteessa. Emme ole ainoita, koska kuntatalouden tilanne ympäri Suomen on historiallisen huono. Taseeseen kertynyt ylijäämä on Huittisissa lähes syöty ja omavaraisuusaste laski toista vuotta peräkkäin. SoTe -uudistus ei toteutunut, joten sosiaali- ja terveystaloudet ovat edelleen järjestettävä ja näitä menoja emme pysty aina ennakoimaan. Talouden sopeuttamisohjelma tuleville vuosille ja sen myötä tulevat vaikeat ratkaisut on toteutettava yhteistyössä.

Tarkastuslautakunta odottaa lokakuussa 2020 selkeää ja yhtenäistä raporttia, mihin toimiin on ryhdytty arviointikertomuksessa esiin nousseiden havaintojen johdosta. Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupungin toimielimet muistaisivat päätöksenteossa talousarviossa asetetut tavoitteet ja päätöksiä tehtäisiin niiden pohjalta. Tarkastuslautakunta pitää erityisen tärkeänä, ettei huittislainen sanonta ”Huittisten Hullu Mies syö enemmän kuin tienaa” pitäisi enää kaupunkimme talouden osalta paikkaansa. Nyt on tärkeää tehdä rohkeita päätöksiä rakenteellisten muutosten osalta ja toteuttaa ne kuntalaisia osallistaen.

Vaikka elämme nyt epävarmuuden ja erilaisen arjen keskellä, meidän tulee katsoa tulevaisuuteen rohkeasti ja luottavaisin mielin. Meillä on paljon sellaista, mistä voimme olla ylpeitä ja kertoa eteenpäin.

Puheenjohtajana kiitän viranhaltijoita, luottamushenkilöitä sekä tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:tä hyvästä yhteistyöstä.

Pidetään huolta toisistamme!

Aino Tammi

2 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston talousarviossa asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävä on arvioida, onko kaupungin toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista.

Tämä arviointikertomus koskee vuotta 2019 ja sisältää tarvittavilta osin koko kaupunkikonsernin toiminnan ja tuloksellisuuden arvioinnin.

Huittisten kaupungin tarkastuslautakuntaan kuuluvat tilikaudella 2019 seuraavat jäsenet:

Varsinaiset jäsenet

Aino Tammi, pj.
Esa Laamanen, vpj
(6.10.19 saakka)
Aimo Lepistö, vpj (7.10.19 lähtien)
Joonas Immonen (6.10.19 saakka)
Jari Yli-Sipilä (7.10.19 lähtien)
Juha Mattila
Teuvo Musakka
Juhani Mäkipää
Mervi Suoranta
Irja Törmä
Anne Välimäki

Varajäsenet

Päivi Nokkala
Jari Yli-Sipilä (6.10.19 saakka)
Arto Metsämäki (7.10.19 lähtien)
Maikki Tolkki
Jaakko Kemppi
Kimmo Hietanen
Seija Multanen
Jukka Kivimäki
Helena Törmä
Ilkka Lahti

Tilintarkastajan toiminta

Kaupungin tilintarkastusyhteisönä toimi tilikaudella 2019 BDO Auditor Oy, vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Aino Lepistö, joka toimi myös tarkastuslautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunta seurasi tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tilintarkastaja esitteli lautakunnalle tarkastussuunnitelmansa ja raportoi tarkastuslautakunnalle tilikautta 2019 koskevista asioista.

Sidonnaisuuksien valvonta

Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu valvoa luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden

noudattamista. Lautakunta käsittelee ja saattoi valtuustolle tiedoksi tilikaudella 2019 sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Arviointityö tilikaudella 2019

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilikaudella 2019 erikseen hyväksytyn työohjelman ja kokousaikataulun mukaisesti. Tarkastuslautakunta piti 7 kpl tilikauteen 2019 kohdistunutta kokousta ja sai selvitykset eri tehtäväalueiden johtavilta viranhaltijoilta toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi lautakunta teki tutustumiskäynnin uudelle liikuntahallille, Tahto Areenalle.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt tilikauden aikana kunnassa laadittuihin toiminnan ja talouden raportteihin sekä tilinpäätökseen 2019. Tarkastuslautakunnan jäsenille on toimitettu kunnan eri toimielinten pöytäkirjat luettavaksi erikseen päätehtyyn työnjaon mukaisesti. Tarkastuslautakunnan jäsenillä on ollut mahdollisuus raportoida toimielinten päätöksiin liittyvistä havainnoistaan lautakunnan kokouksissa.

Tarkastuslautakunnan esitys kaupunginvaltuustolle

Kuntalain 121 §:n mukaan kaupunginhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että kaupunginhallitus, lautakunnat ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittävät loka-kuun 2020 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden johdosta on ryhdytty.

Tarkastuslautakunta esittää, että lautakunta saisi kaupunginhallitukselta toimialojen selvityksistä selkeän yhteenvedon.

3. Kaupungin talouden analyysi

Vuoden 2019 tilinpäätös oli jälleen merkittävästi alijäämäinen (-3,9 milj. euroa).

Verotulot kasvoivat vuonna 2019 n. 1,0 milj. euroa edellisvuodesta. Tuloveroprosenttia nostettiin 0,25 prosenttiyksikköä vuodelle 2019. Vuonna 2018 kunnallisverotulot laskivat, suurimpana tekijänä luonnollisten henkilöiden poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset, jotka vuonna 2018 vähennettiin joulukuun tilitysten yhteydessä. Edellä mainittujen tekijöiden vuoksi vuoden 2019 verotulojen kasvu oli ennakoitavissa.

Erikoissairaanhoidon ulkoiset toteutuneet kulut laskivat edellisvuodesta n. 588 000 eurolla. Kirjanpidosta puuttuu kuitenkin erikoissairaanhoidon lasku marraskuulta (285.032 euroa), jota sairaanhoitopiiri karhusi vasta tilinpäätöskirjan valmistuttua. Viivästyminen liittyy postilakon aikaisiin tapahtumiin. Mikäli em. lasku olisi kirjattu vuoteen 2019, ulkoisten menojen pieneminen olisi ollut noin 302.000 euroa.

Valtuusto on hyväksynyt vuoden 2019 talousarvion käyttötalousosan sitovuustasoksi bruttomenot ja bruttotulot toimitelimitäin sekä investointiosan osalta hanke/hankeryhmän. Ulkoisten menojen osalta ylityksiä ei ollut ja pääosin toimitelinten toteutuneet tuotot ylittivät tuloarvion.

Talousarvion toteutumista on kaupunginhallituksessa seurattu säännöllisesti. Tilivuoden aikana on toimintatuottomuutoksia tehty - 108.000 euroa ja toimintakulumuutoksia + 1 milj. euroa. Lisäksi verotuloarviota on pienennetty 1,5 milj. euroa ja valtionosuuksia lisätty 0,4 milj. euroa. Talousarvion tilikauden alijäämä oli muutosten jälkeen - 5,7 milj. euroa. Tilinpäätöksessä tulos oli arvioita parempi 1,8 milj. euroa eli alijäämä 3,9 milj. euroa.

Investointimenot olivat vuonna 2019 alle keskimääräisen tason, n. 3,6 milj. euroa. Euromääräisesti mittavimmat investointikohteet olivat uuden liikuntahallin rakentamisen loppuun saattaminen sekä vuoropäivähoidon tilojen rakentaminen.

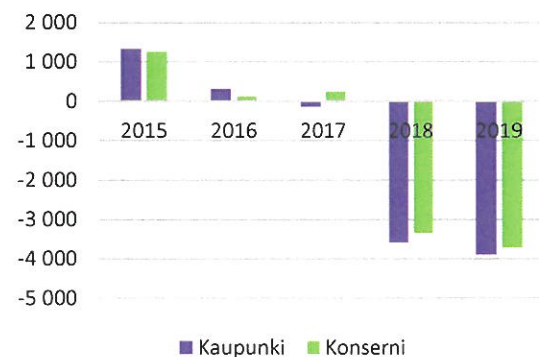
Huittisissa lainaa oli vuoden lopussa 2 756 euroa per asukas (2 520 euroa v. 2018). Valtakunnan keskiarvo v. 2018 oli Kuntaliiton mukaan kuntatasolla

3 039 euroa per asukas. Vuoden 2019 keskiarvotietoa ei ole vielä saatavissa.

Konsernitasolla lainaa oli vuoden lopussa 3 260 euroa per asukas (3 040 euroa v. 2018). Valtakunnan keskiarvo v. 2018 oli Kuntaliiton mukaan konsernitasolla 6 537 euroa per asukas. Vuoden 2019 keskiarvotietoa ei ole vielä saatavissa.

Talouden kehitys vuosivertailuina

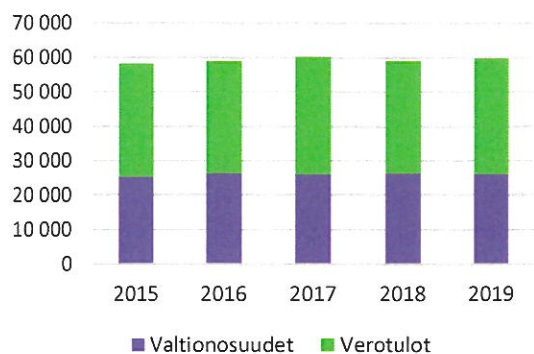
Seuraavasta kuviosta nähdään, millaiseksi kaupungin ja konsernin tilikauden yli/alijäämä on muodostunut viimeisen viiden vuoden ajanjaksolla. Päättäneen tilikauden alijäämä kasvoi entisestään edellisvuonna tapahtuneen suuren negatiivisen muutoksen trendiä seuraten.

Tilikauden yli/alijäämä kaupungissa ja kaupunkikonsernissa vuosina 2015–2019 (1 000 euroa)

Kaupungin taseessa on edellisten vuosien ylijäämien kertymä 4,6 milj. euroa (8,2 milj. euroa v. 2018) ja konsernissa 7,5 milj. euroa (10,9 milj. euroa v. 2018). Tilikauden 2019 heikon tuloksen jälkeen kaupungin taseeseen jäi enää 0,7 milj. euroa ylijäämää.

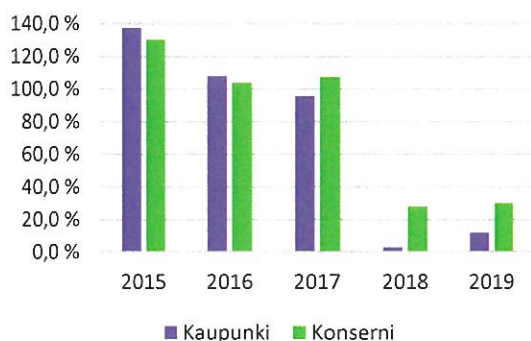
Seuraavasta kuviosta nähdään verotulojen ja valtionosuuksien kertymä viiden vuoden seurantaajaksolla. Yhteenlaskettu kertymä on ollut samaa suuruusluokkaa vuodesta toiseen.

Kaupungin verotulot ja valtionosuudet vuosina 2015–2019 (tuhatta euroa)

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka kulu-
jen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointei-
hin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate
on keskeinen arvioitaessa tulorahoituksen riittä-
vyyttä. Tulorahoitusta ovat pääasiassa toiminta-
tuotot, verotulot ja valtionosuudet. Päättäneellä
tilikaudella kunnan tulorahoitus ei ollut riittävä.

Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos
vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poisto-
jen suuruinen. Seuraavasta kuviosta nähdään, mi-
ten vuosikate on kattanut poistot (%) viimeisen vii-
den vuoden aikana. Kun tunnusluvun arvo on 100
%, oletetaan kunnan/konsernin tulorahoituksen
olevan riittävä.

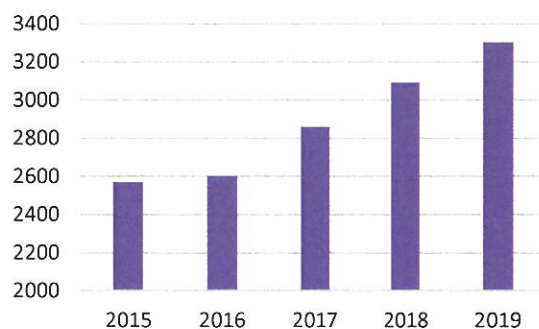
Vuosikate %:a poistoista vuosina 2015–2019

Tilikaudella 2019 vuosikate ei kaupungissa katta-
nut poistoja kuin 12-prosenttisesti ja konsernissa
30-prosenttisesti. Edellisvuoteen verraten nousua
on havaittavissa sekä kaupunki- että konsernita-
solla. Kuitenkin riittävän tulorahoituksen tunnus-
lukuun, 100%, verraten tilanne on erittäin huono.

Laina- ja leasingkannan kehitys

Lainamäärä kasvaa edelleen sekä kaupungissa että
konsernissa. Konsernitasolla velkamäärä kasvoi
vuoden 2019 aikana 220 €/asukas.

Laina- ja leasingvastuita on keskeistä tarkastella
konsernitasolla, koska asukkaat osallistuvat kaik-
kien konsernin lainojen ja vastuiden maksuun huo-
limatta siitä, että osa palveluista toteutetaan yhti-
öiden kautta. Seuraava kuvio näyttää, kuinka pal-
jon konsernilla on lainaa ja vastuita asukasta koh-
den.

Laina- ja leasingvastuut konsernissa vuosina 2015–2019, euroa per asukas

Muut tunnusluvut

Omavaraisuusaste ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat tunnuslukuja, joiden avulla voidaan tarkastella talouden kehitystä kokonaisuutena.

Kunnan omavaraisuusaste kuvaa oman pääoman suhdetta koko pääomaan. Tämä tunnusluku on yksi kriisikuntakriteeri, jonka raja-arvo on 50 prosenttia: tunnusluvun tulisi olla sen yläpuolella.

Huittisissa omavaraisuusaste on lähtenyt hiljalleen heikkenemään. Kaupunkitasolla omavaraisuusaste alitti jo toista kertaa 50 prosentin raja-arvon. Konsernitasolla tunnusluku on hieman huonompi.

vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Näin ollen kuluva tilikausi 2020 vaikuttaa jo siihen, miltä tunnusluvut näyttävät uudistuksen jälkeen.

Vuonna 2020 mittaristossa tulee paremmin huomioiduksi konsernin lainavastuut. Nykyisellään rahoitusmuotojen muuttuessa kunnat rahoittavat investointejaan lainan sijasta leasingilla, mutta sitä ei ole rinnastettu lainakantaan mittareissa, joita käytetään nyt.

	2015	2016	2017	2018	2019
Kaupunki					
Omavaraisuusaste	56 %	57 %	54 %	49 %	47 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	43 %	44 %	47 %	54 %	54 %
Konserni					
Omavaraisuusaste	51 %	52 %	50 %	46 %	44 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	46 %	46 %	47 %	54 %	54 %

Omavaraisuusasteen ja suhteellisen velkaantuneisuuden kehitys vuosina 2015 – 2019

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tämä tunnusluku on myös yksi kriisikuntakriteeri, jonka raja-arvo on 50 prosenttia; tunnusluvun tulisi olla sen alapuolella. Sekä kaupunki- että konsernitasolla suhteellisen velkaantuneisuuden hälytysraja ylittyi jo toisena vuotena peräkkäin.

Kriisikuntakriteerit muuttuvat vuonna 2020

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointikriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran

Tarkastuslautakunnan arviointi talouden kehityksestä

Aiempien vuosien taseeseen kertyneet ylijäämät on käytännössä käytetty. Lainamäärä ja vuokravastuut kasvoivat. Omavaraisuusaste heikkeni entisestään, suhteellinen velkaantuneisuus on samalla tasolla kuin vuonna 2018.

Tarkastuslautakunta muistuttaa, että uusia kriisikuntamittareita sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Näin ollen kuluva tilikausi 2020 vaikuttaa jo siihen, miltä tunnusluvut näyttävät uudistuksen jälkeen. Tunnusluvut laskeaan kaikki konsernitilinpäätöksestä.

Uudet kriteerit:

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos:

Konsernitilinpäätöksen alijäämä euroa/asukas: 1. vuonna > 500, 2. vuonna > 1000.

TAI

Konsernitilinpäätöksestä lasketut 4/4 tunnuslukua täytyvät:

- 1. Vuosikate, prosenttia poistoista: kahtena vuonna < 80 %*
- 2. Tuloveroprosentti: kahtena vuonna vähintään 2,0 % -yksikköä yli keskimääräisen*
- 3. Lainamäärä euroa/asukas: kahtena vuonna vähintään 50 % yli keskimääräisen **
- 4. Laskennallinen lainanhoitokate: kahtena vuonna < 0,8*

**tullee olemaan lainat ja vuokravastuut*

Tarkastuslautakunta arvioi, että vuoden 2020 talousarvioon sisältyvä talouden tasapainotussuunnitelma antaa pohjaa, kun palvelurakennetyöryhmä jatkaa tasapainotustyötä vuonna 2020. Tarkastuslautakunta haluaa kuitenkin tuoda esiin huolensa taloussuunnitelman vuosista 2020 ja 2021, jotka ovat 2,3 milj. ja 1,3 milj. euroa alijäämäisiä. Näiden toteutuessa tulee kaupungin taseessa oleva ylijäämä muuttumaan alijäämäiseksi. Tarkastuslautakunta pitää erityisen tärkeänä, että talouden seuranta on säännöllistä ja reaaliaikaista.

Vuoden 2020 keväällä tätä arviointikertomusta kirjoitettaessa Suomessa vallitsevat poikkeusolot koronaviruksen maailmanlaajuisesta leviämisestä johtuen. Vaikutus kuntatalouteen on raju sekä tulojen pienenemisen että menojen lisääntymisen kautta. Valtion elvytystoimien vaikutusta on haastavaa arvioida.

4. Valtuuston asettamien vuosita- voitteiden toteutuminen

Valtuusto asetti vuoden 2019 talousarviossa tavoitteita mm. kaupunginhallitukselle, perusturvalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, nuoriso- ja liikuntalautakunnalle sekä tekniselle lautakunnalle.

Arvio tavoitteiden toteutumisesta esitetään taulukoissa liikennevalovärein. Tilinpäätöksestä näkee, mitä tavoitteen toteutumisesta on raportoitu. Tarkastuslautakunnan tekemä arviointi perustuu kyseiseen tilinpäätösinformaatioon.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että vuositavoitteiden määrää vähennettiin merkittävästi edellisvuodesta.

Tarkastuslautakunnan arvioinnissa tavoitteiden toteutumisesta käytetään seuraavia värejä:

Tavoite toteutui	●
Tavoite toteutui osittain: vähintään puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.	●
Tavoite ei toteutunut: tavoite ei toteutunut, tai vain alle puolet tavoitelluista tuloksista saavutettiin.	●
Tavoitetta ei arvioitu: Esim. mittaustulokset valmistuvat myöhemmin tai tavoite tai toteutumisesta raportointi on epäselvä.	●

4.1 Kaupunginhallitukselle asetetut vuosita- voitteet

Valtuusto asetti kaupunginhallitukselle yhteensä 9 vuositavoitetta. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan noin 67 % vuositavoitteista toteutui.

Tarkastuslautakunta toteaa, että ennakkovaikutusten arviointi ei kuitenkaan näy dokumentoidusti pöytäkirjoista.

Henkilöstön osalta tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteena ollut kehityskeskustelujen käynti vuosittain, on toteutunut 89,8 prosenttisesti.

Kaupunginhallitus	
Ennakkovaikutusten arviointi käyttöön päätöksenteossa	●
Luontomatkailun ja virkistysalueiden kehittämishankkeen käynnistäminen	●
Yrityspalveluiden tunnetuksi tekeminen	●
Uusien yritysten perustamisen ja yritysten kehittämisen tukeminen	●
Vuorovaikutuksen lisääminen hankintaprosesseissa	●
Brändikäsikirja ohjaamaan koko kaupungin yhtenäistä viestintää	●
Markkinointiosaamisen lisääminen	●
Monialaisen osaamisen kehittäminen	●
Työuransa hyvin jaksava henkilöstö	●

4.2 Perusturvalautakunnan vuositavoitteet

Valtuusto asetti perusturvalautakunnalle yhteensä kahdeksan vuositavoitetta. Tarkastuslautakunta arvioi, että näistä täysin toteutui kaksi tavoitetta.

Perusturvalautakunta	
Perhekeskustoiminnan käynnistäminen	●
Alle 25-vuotiaiden e-toivottujen raskauksien ehkäisyn tehostaminen	●

Koulupudokkaiden löytäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa	●
Kuntouttavan työtoiminnan kehittäminen poikkihallinnollisesti	●
Palvelurakenteen keventäminen	●
Avosairaanhoidon uudet toimintamallit toimivat kehittämisprojektin myötä	●
Kuntoutuspalveluiden kehittäminen terveyskeskuksessa, asumispalveluissa ja kotihoidossa	●
Perusturvahenkilöstön aktiivinen osallistuminen Satasoten rakentamiseen henkilöstön tiedottaminen eri vaiheista	●

4.3 Sivistyslautakunnan vuositavoitteet

Valtuusto asetti sivistyslautakunnalle yhteensä viisi vuositavoitetta. Tavoitteet toteutuivat lähes täysin. Laadukkaiden ja toimivien sivistyspalveluiden näkyvämmäksi tekemisen yksi arviointikriteeri oli brändikäsikirjan jalkauttaminen, mikä osittain siirtyi keväälle 2020.

Sivistyslautakunta	
Liikunnallisten toimintamuotojen lisääminen eri vastuualueilla	●
Varhaiskasvatuksessa ja kouluilla järjestetään matalan kynnyksen kerhoja ja toimintaa yhdessä 3. sektorin ja kaupungin muiden toimijoiden kanssa	●
Yrittäjyyskasvatuksen polun rakentaminen sivistyspalveluiden, elinkeinotoimen ja yritysten yhteistyönä	●
Laadukkaiden ja toimivien sivistyspalveluiden näkyvämmäksi tekeminen	●
Sivistyspalveluiden yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistaminen ja vuorovaikutuksen lisääminen	●

4.4 Nuoriso- ja liikuntalautakunnan vuositavoitteet

Valtuusto asetti nuoriso- ja liikuntalautakunnalle kuusi vuositavoitetta, jotka toteutuivat 50 prosenttisesti. Kyselyjen osalta olisi hyvä olla näkyvissä myös vastausprosentti ja tavoitteiden tulisi olla mitattavia.

Nuoriso- ja liikuntalautakunta	
Jokaisella lapsella ja nuorella (alle 18-v) on vähintään yksi harrastus tai mielekäs ajanviettotapa	●
Nuorten päihteiden käytön vähentäminen	●
Yhdenvertaisten toiminta- ja harrastusmahdollisuuksien lisääminen yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden ja yhdistysten kanssa	●
Nuoria kuullaan heitä koskeissa asioissa	●
Laadukkaiden ja toimivien nuoriso- ja liikuntapalveluiden näkyvämmäksi tekeminen	●
Nuoriso- ja liikuntapalveluiden toimipisteiden välisen yhteistyön kehittäminen	●

4.5 Teknisen lautakunnan vuositavoitteet

Valtuusto asetti tekniselle lautakunnalle viisi vuositavoitetta. Verkostojen saneerauksen tavoitteet eivät olleet mitattavia.

Tekninen lautakunta	
Liikuntapaikkojen kehittäminen	●
Toimitilaohjelman laatiminen	●
Vesihuoltolaitoksen verkoston saneeraus	●
Katuverkon saneeraus	●
Maapoliittisen ohjelman laatiminen	●

4.6. Yhteenveto vuositavoitteiden toteutumisesta

Vuoden 2019 talousarvion sitovuustasoa valtuustoon nähden muutettiin toimielintasolle. Samalla myös vuositavoitteet kohdistettiin toimielintasolle, mikä vähensi talousarvion sitovien tavoitteiden lukumäärää. Toiminnalliset tavoitteet on asetettu toimielimittäin strategisten tavoitteiden mukaan ryhmiteltynä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että toiminnalliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteaa kuitenkin, että toteutumisen arviointi on osittain vaikeaa ja esittää, että arviointikriteereihin saataisiin lisää selkeyttä esim. suoritteiden avulla. Harmaalla merkityt "pallot" tarkoittavat sitä, että tavoitetta ei arvioitu mm. sen takia, että toteumasta raportointi oli epäselvä.

Tarkastuslautakunnalle on jo tuotu tiedoksi, että vuoden 2021 talousarviossa toiminnallisia tavoitteita tullaan kehittämään mitattavampaan muotoon.

Tarkastuslautakunta pitää positiivisena sitä, että strategisen tavoitteen "Edistämme lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia" toiminnalliset tavoitteet ovat kaikkien toimielinten osalta toteutuneet pääsääntöisesti kiitettävällä tavalla.

Strategisen tavoitteen "viihtyisän ja turvallisen arjen ja elinympäristön turvaamisen" toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet mm. matalan kynnyksen kerhoilla ja muilla toimintamuodoilla.

Yritysmyynteisyyden ja markkinoinnin osalta brändikäsikirjan jalkauttaminen on siirtynyt vuodelle 2020.

Tavoitteena ollut "kestävä talous ja hyvä hallinto" osalta voidaan todeta, että talouden pitkäjänteinen sopeuttaminen ja lainamäärän kasvun hillitseminen ei toteutunut. Hallinnon osalta hallintosääntöä on muutettu päätösten muokkaamalla ja henkilöstön jaksamiseen on kiinnitetty huomiota mm. kehittämällä monialaista osaamista, kehityskeskusteluja käymällä sekä vahvistamalla aktiivisen aikaisen puuttumisen toimintatapaa. Kehityskeskustelujen osalta tarkastuslautakunta toteaa, että kehityskeskusteluja on käyty hyvin, mutta 100 % tavoitetta ei ole saavutettu vaan kehityskeskusteluja on käyty 89,8 %:sesti.

5 Konserniyhteisöt ja omistajaohjaus

Kuntalain mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Hallintosäännössä määrätään konsernijohton tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konserniohjauksen tarkoitus on varmistaa myös valtuuston tytäryhteisölle asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen.

Valtuusto asetti vuositavoitteita kahdelle tytäryhtiölleen, Huittisten Kaupunkiasunnot Oy:lle ja Huittisten Lämpö Oy:lle.

Konserniohjauksen kehittämisen tavoitteeseen liittyi konsernijohtamisen vastuiden ja toimintatapojen täsmentäminen. Toteumasta on raportoitu, että kaupunginhallitus on edellyttänyt elinvoimajohtajan ja teknisen johtajan käyttävän omistajaohjausta ja osallistuvan hallituksen kokouksiin. Tilinpäätöksessä ei ole kerrottu, onko kaupunginhallitus käyttänyt tytäryhtiöissä omistajaohjausta.

Huittisten Kaupunkiasunnot Oy

Huittisten Kaupunkiasunnot Oy:n vuositavoite oli nostaa asuntojen vuokrausastetta, toisin sanoen puolittaa tyhjien asuntojen määrä. Tavoitetta asetettaessa tyhjiä asuntoja oli 51 kappaletta, vuokrausaste 83 %. Samaan aikaan oli tiedossa, että Kurssiopin vuokrasopimuksen päättymisen myötä oli tulossa 30 tyhjää asuntoa lisää. Tavoitetta ei saavutettu vaan vuokrausaste oli 79 %. Kiinteistöjen pitkäntähtäimen korjaussuunnitelmaa on toteutettu noin 165.000 eurolla.

Huittisten Lämpö Oy

Huittisten Lämpö Oy:n talousarvion suunnitelma-kauden tavoite oli asentaa kaukolämpöverkkoon lisää sulkuventtiilejä, jotta toimituskatkot saadaan rajattua mahdollisimman pienelle alueelle. Tilinpäätöksen mukaan tavoitteena oli toimittaa asiakkaille kilpailukykyistä lämpöä toimenpiteenä toimitusvarmuus ja hintatason vakaus. Toteutumana

todetaan, ettei ole ollut toimintahäiriöitä sekä hintakehitys (+0,66 €/MWh).

Tarkastuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupungin asuntopoliittisia linjauksia tulisi päivittää, koska edelliset linjaukset 2011-2016 on hyväksytty vuonna 2011.

6 Muut toiminnan ja talouden arvioinnit

Tarkastuslautakunta esittää tässä luvussa joitakin havaintoja, jotka ovat nousseet esille arviointivuoden 2019 aikana.

Kaupungin strategia ja lautakunnat

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota lautakuntien toimintaa seurattaessaan, että toiminnalliset tavoitteet eivät edelleenkään jalkaudu lautakuntien päätöksentekoon. Tarkastuslautakunta toivoo, että strategiasta nousseet toiminnalliset tavoitteet ja strategian painotukset näkyisivät selkeästi lautakunnan päätöksenteossa.

Tarkastuslautakunta on huomionut pöytäkirjojen perusteella, että joidenkin toimielinten kokouksista poistutaan kesken tai niihin ei osallistuta lainkaan. Tarkastuslautakunta toivoo, että toimielinten jäsenet ottaisivat tehtävänsä vakavasti ja osallistuisivat kokouksiin.

Kaupungin strategiassa on korostettu inhimillistä ja rohkeaa päätöksentekoa. Tarkastuslautakunta toivoo, että tämä huomioidaan kaikessa päätöksenteossa ja pyritään pitämään huoli tasavertaisesta palvelutasosta toimintojen keskittämisestä huolimatta.

Sisäinen valvonta ja muutoksenhakuprosessit

Tarkastuslautakunta haluaa nostaa esille, että kokouksissamme on keskusteltu vuoden 2019 aikana ilmenneistä muutoksenhakuprosesseista, sillä näillä asioilla voi olla myös kaupungin talouteen vaikuttavia tekijöitä tulevaisuudessa.

Kehittäminen kaupungin toiminnoissa

Tarkastuslautakunta on saanut selvitystä kaupungin tilanteesta viranhaltijoilta, tilinpäätöksestä ja tarvittaessa myös selvittämällä asioista lisätietoja omasta aloitteestaan. Tarkastuslautakunta toivoo, että kaupungin organisaatiossa mietitään, kuinka seuraavien esiin tulleiden asioiden kehittämistä voidaan vielä entisestään tehostaa:

- mielenterveyshoidon vahvistaminen perusterveydenhuollossa
- neuropsykiatrisen osaamisen vahvistaminen eri hallintokuntien sisällä

(esim. sivistyspalvelut, perusturva, hallintopalvelukeskus)

- rekrytointihaasteet erityisesti lastensuojelun sosiaalityön ja koulupsykologin osalta
- eri hallintokuntien välisen yhteistyön vahvistaminen kuntalaisten parhaaksi

Tarkastuslautakunta on myös kiinnittänyt huomiota katuverkostojen saneerauksien kestoon ja kehottaa pohtimaan, kuinka vastaavat saneeraukset voitaisiin jatkossa toteuttaa.

Tarkastuslautakunta on seurannut, että monia palveluja ja toimintoja on jo kehitetty hyvään suuntaan. Tarkastuslautakunta haluaa tuoda esiin perhekeskuksen toiminnan kehittämisen, vuoropäivähoidon tilaratkaisun loppuunsaattaminen, nuorten työpajan toimintojen kehittämisen nuorten tarpeita vastaavaksi, rekrytointeihin jo tehdyt panostukset, yritysyhteistyöhön tehdyt satsaukset ja kiinteistöille laaditun toimitilaohjelman sekä katuverkostosta tehdyn kunnossapito-ohjelman. Selkeät tavoitteet toiminnan kehittämiseksi auttavat myös taloudentasapainottamisohjelman toteuttamisessa.

7 Kaupungin toiminnan tuloksellisuuden arviointi

Tuloksellisuus on yläkäsite tuottavuudelle, vaikuttavuudelle, laadulle, kustannusvaikuttavuudelle, tehokkuudelle sekä työelämän laadulle. Toiminnan voidaan sanoa olevan tuloksellista silloin kun asiakkaiden tarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja työssä jaksaminen on hyvällä tasolla.

Tarkastuslautakunta on havaintojensa perusteella nostanut tähän lukuun keskeisimpiä tuloksellisuutta kaupunkitasolla edistäneitä toimenpiteitä sekä tuloksellisuuden kannalta jatkossa kehitettäviä asioita.

Tuloksellisuutta edistäneet toimenpiteet

<i>Toiminnalliset vuosittavoitteet</i>	Valtuusto asetti vuodelle 2019 toiminnallisia tavoitteita merkittävästi vähemmän kuin edellisvuodelle. Tämä on positiivista ja edesauttaa kaupungin keskittymistä strategisesti oikeisiin asioihin.
<i>Hallintosäännön päivitys</i>	Päätösten on muutettu tarkoituksenmukaisemmalle tasolle delegointeja tehostamalla.
<i>Työhyvinvointi</i>	Monialaisen osaamisen kehittäminen, esimieskoulutuksissa teemana aktiivinen aikainen puuttuminen toimintatapa.
<i>Hallinnolliset päätökset</i>	Koulun sijoitus- ja rakentamispäätös tehty
<i>Terveyskeskuksen avosairaanhoido</i>	Uusi toimintamalli on otettu käyttöön
<i>Sivistystoimen oma arviointikertomus</i>	Sivistystoimessa laaditaan oma varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion arviointikertomus. Koululainsäädäntö edellyttää, että opetuksen järjestäjä arvioi antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta sekä osallistuu ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Viimeisin arviointi on lukuvuodelta 2018-2019.

Tuloksellisuuden kannalta kehitettäviä asioita

<i>Kunnan talous</i>	Talouden tasapainotustoimenpiteet
<i>Työhyvinvointi</i>	Kehityskeskustelut käydään vuosittain koko henkilöstön osalta.
<i>Palvelujen laadun selvittäminen</i>	Asiakastytytyväisyyskyselyt kattavasti eri toiminnoissa.
<i>Ennakkovaikutusten arviointi</i>	Dokumentoinnin kehittäminen
<i>Vaikuttavuusmittareiden käyttöönotto</i>	Esim. oppilaiden oppimista tietyllä määrällä resursseja mitataan suoritettujen vuosikurssien tai arvosanojen perusteella
<i>Yhteistyön kehittäminen</i>	Yhteistyö eri toimijoiden kanssa

Tarkastuslautakunnan on mahdollista tehdä päätelmiä tuloksellisuudesta vain rajallisesti.

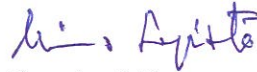
Tarkastuslautakunta esittää, että tuloksellisuuden kannalta kehitettävät asiat otettaisiin kaikkien toimialojen käsitteeseen.

8 Allekirjoitukset

Huittisissa 14.5.2020

Aino Tammi
puheenjohtaja

Aimo Lepistö
varapuheenjohtaja

Jari Yli-Sipilä
jäsen

Teuvo Musakka
jäsen

Anne Välimäki
jäsen

Mervi Suoranta
jäsen

Juha Mattila
jäsen

Huittisten kaupunki
Risto Rytin katu 36
32700 HUITTINEN
p. 02 560 4111
sähköposti: kaupunki@huittinen.fi

Etukannen kuva: Huittisten kaupunki
Julkaisun taitto ja ulkoasu: BDO Oy